

Bonjour Madame..., Les Ballets C. de la B. / Patrick De Spiegelaere

de andere. Ze lijkt iets te zoeken, maar vindt niets. De voorwerpen belanden rond haar op de grond, en blijven daar liggen. Toevallig resten van de voorbije dagen. Vervolgens kleedt ze zich verder uit, tot op een jongensachtige onderbroek en een kanten behaaije. Dit is mijn kapitaal, dit is wat ik ben, 'al mijn bezittingen kunnen in één valies', zegt ze in een interview met Rudi Laermans en Pieter T'Jonck. Kleren, wat blijft er over als je ze uittrekt, wat blijft er over als je ze aflegt, als je afgelegd wordt?

3. Geen sandwiches

Waar speelt *Bonjour Madame, comment allez-vous aujourd'hui, il fait beau, il va sans doute pleuvoir, etcetera* van Les Ballets C. de la B.?

'In het donker had het er veel van weg, of de mensen bovenop een voorwereldlijk monster met lange poten zaten, en op de rug daarvan een koud en mistroostig land binnenvoeren, een land, zoals zich soms in een nachtmerrie aan je vertoont.' (Anton Tsjechov, *In de verbanning*).

Het decor waarin Alain Platel zijn dansers opvoert, is niet zo mistroostig als het Siberië van Tsjechov. Op de scène staan een waterbekken en een stuk muur. Maar hij tekent, zoals Tsjechov, een hel op aarde, een hel zonder duivel en zonder dramatiek, waar overleven mogelijk is, op voorwaarde dat je geen 'leven' wil.

'Ook in Siberië leven mensen. Jawel, meneer!' Alain Platel zegt: 'The journey will be long. And they won't make sandwiches for you!'

Het toneel van Platel is een wereld waarin elke vorm van bescherming ontbreekt. Bevolkt met kinderen, groot en klein, zonder huis, zonder hut, zonder beschutting, zonder dekens. De kleren die ze dragen zijn kleren van de straat, dicht op het lichaam, geen ruime jassen of sjaals, waarin men kan wegkruipen als in een tent.

Er zijn geen moeders, geen vaders. 'Mijn broer en ik wij zijn veel alleen geweest', laat Alain Platel één van de jongens in een gehakkeld Nederlands zeggen. Wij hebben niet leren praten, niet leren bewegen, wij leerden niet met anderen omgaan.

De lichamen zijn onbehouden en blijven in hun bewegen een onafheid, hoekigheid en ruwheid behouden. Het contact tussen de jongens is toevallig en onverschillig. Vergrijpen gebeuren dan ook toevallig, zonder inzicht, er is geen wet die overtreden wordt. Een grote jongen gooit uit een toevallige wrevel een klein jongetje in het water, en laat het onverschillig verdrinken. Het wordt door een andere jongen al even toevallig en onverschillig net op tijd uit het water gehaald en trekt verder zijn plan. Als het kleine jongetje op het einde tussen de twee broers dood blijft liggen, weten ze

niet wat ermee aan te vangen. Ze staan erbij, als bij een kat die dood op straat ligt, duwen met hun voeten wat tegen het lichaam om te kijken of er toch geen beweging in komt en gaan emotieloos weg. Verder op de scène gaat alles gewoon door, de toeschouwer merkt de dood ook pas als hij er al is, als hij zijn ogen even van het leven afwendt.

En *Bonjour Madame...* Even is er een meisje dat zorgt: ze brengt eten. Ze wordt even betast door meerdere van de jongens. Maar ze verdwijnt, zonder dat er iets verandert en zonder dat ze gemist wordt. De jongens bij Alain Platel hebben, in tegenstelling tot de mannen bij Tsjechov, geen plaats voor het meisje of voor de vrouw. Bij Tsjechov belichaamt de vrouw het leven, de verankering die verloren is, een herinnering, een verlangen, waartegen men zich moet afzetten om in Siberië niet ten gronde te gaan. Daarom is elke poging om de vrouw, en met haar het kind, werkelijk naar Siberië mee te nemen of te laten overkomen tot mislukken gedoemd.

De jongens bij Alain Platel zijn in Siberië geboren, ze hebben geen (lastige) herinneringen aan een ander leven. Ze kennen het verlangen niet, of hebben er geen naam voor. Ze kennen enkel drift, die alleen een uitweg kan vinden in verkrachting of onanie. Het meisje kan niet als meisje, als vrouw, als antwoord op een verlangen herkend worden, omdat er geen beelden van vrouw-zijn voorhanden zijn, omdat de jongens nooit gekoesterd zijn.

Tsjechov: 'En God zij dank. Ik heb niks nodig. God geve eenieder zo'n leven.'

Marianne Buyck